

Beperking graasduur goed voor milieu

Matteo de Visser* en Henk Valk**,

***) ASG Divisie Praktijkonderzoek**

****) ASG Divisie Voeding**

Koeien vreten sneller bij een kortere graasduur. De opname van grasklaver daalt minder hard dan de graasduur. Beperking van de graasduur is daarom een interessante maatregel voor terugdringen van stikstofverliezen bij beweiding.

In de biologische melkveehouderij is weidegang van groot belang met het oog op dierenwelzijn, voerkosten en imago. Weidende koeien op productieve biologische grasklaverpercelen nemen echter snel teveel eiwit op, omdat klaver erg eiwitrijk is. Daarom is een flinke hoeveelheid eiwitarme bijvoeding nodig om de eiwitvoorziening enigszins in balans te brengen met de behoefte. Oftewel verdringing van grasklaver door eiwitarm bijvoer. De beweiding moet dan zo worden vormgegeven dat de koeien het aangeboden bijvoer ook daadwerkelijk opnemen.

Sturen van opname

Omdat de dieren onder goede beweidsomstandigheden de voorkeur geven aan grasklaver, kan men de opname daarvan sturen door het aanbod of de graasduur te variëren. Om via het grasaanbod de opname te beperken, moet men de koeien het gras korter laten afgrazen. Dit leidt tot een lagere totale opname en dat is ongewenst. De graasduur is het aantal uren dat koeien per dag weiden en is voor de praktijk een bruikbaar handvat. Door de graasduur te beperken nemen de dieren minder gras op en hopelijk meer bijvoer, zodat het rantsoen beter in balans is qua aanbod en behoefte van eiwit.

Beweidingsproef

Dit is onderzocht in een beweidingsproef op het praktijkcentrum Aver Heino in de zomer van 2003. Daarbij zijn beperkt

en zeer beperkt weiden (resp. 8 en 4 uur per dag) in een omweidingssysteem met elkaar vergeleken. De koeien konden op stal onbeperkt snijmaïs opnemen wat individueel werd gemeten. De grasklaveropname is middels de uitmaaimethode gemeten. De proef had twee meetperioden. Tijdens het eerste deel van de proef was de grasklaveropname erg laag door extreme hitte en droogte. Gemiddeld namen de koeien tijdens de eerste meetperiode 5 kg droge stof grasklaver minder op dan in de tweede meetperiode. Het effect van graasduur was in beide meetperioden wel vergelijkbaar. In tabel 1 staan de belangrijkste resultaten van de proef (gemiddelden van beide meetperioden).

Opname opgevoerd

Uit deze proef bleek dat graasduur effect heeft op de rantsoensamenstelling. De koeien met zeer beperkt weiden namen gemiddeld 2,8 kg drogestof minder grasklaver op en 2,4 kg drogestof meer snijmaïs. Het bleek dat de koeien hun vreet-snelheid, uitgedrukt in kg opname per uur weidegang, behoorlijk kunnen opvoeren als de graasduur wordt beperkt. Hierdoor is de grasklaveropname niet recht evenredig met de graasduur.

Stikstofverliezen

Men neemt aan dat de hoeveelheid mest en urine geloosd in de wei wel recht evenredig is met de graasduur. Bij vier uur

Tabel 1 Ruwvoeropname weidende melkkoeien bij beperkt en zeer beperkt weiden

graasduur	grasklaver opname		snijmaïs opname		gemiddeld eiwit- gehalte ruwvoer (g RE/kg ds)	melkproductie (kg/koe/dag)
	totaal (kg ds)	per uur (kg ds)	totaal (kg ds)	aandeel in ruwvoer		
8 uur weiden	8.7	1.1	5.0	36 %	164	31.5
4 uur weiden	5.9	1.5	7.4	56 %	134	31.4

weiden is de hoeveelheid mest en urine in de wei dus de helft van de hoeveelheid bij acht uur. Het rantsoen was bij beperkt weiden aanzienlijk rijker aan eiwit dan bij zeer beperkt weiden. Ook de vertrappingsverliezen zullen verschillend zijn. Rekening houdend met al deze aspecten is een kortere graasduur een

interessante maatregel voor een beter milieu. De resultaten van deze proef kunnen helpen bij het instellen van de graasduur in de biologische en gangbare melkveehouderij.

